

Brina Vogelnik Saje

MOJ GLAS, MOJ IZRAZ

Že kot dojenček sem imela prodoren glas, drla sem se na vse grlo in tako že navsezgodaj trenirala moč glasilk. Od kar pomnim, je bil glas moj dom. Nekaj, kar sem vedno rada raziskovala in se s svojim glasom igrala. Glas je bil tudi moje zatočišče, ko mi je bilo hudo. Vedela sem, da mi ga nič ne more vzeti, je samo moj. Na živce so mi šle enostavne popevke z radia, zato sem si vedno rada izmišljala dodatne melodije in glasove in jih lepila nanje. In nisem razumela, kako lahko kdorkoli »fuša«, saj se mi je zdelo petje nekaj najbolj enostavnega in lepega.

Kako fino je bilo šele, kadar smo šli na sprehod v naravo in je širina prostora kar sama ponujala in vabila glas, da ugotovi, do kam seže. Najboljše je bilo, kadar sem se znašla v kakem prostoru, ki ga je zaponjeval nek ton. Na primer brnenje nekega stroja ali tuljenje ladje na morju in zvok vlaka, kadar prihromi po tračnicah in kar iznenada zatuli, pa zvok kamenčkov, ki ropotajo, ko stopaš po njih. Vsi ti zvoki so me vabili, da jim odgovorim, in skoraj vedno se je rodila pesem, ki je trajala, dokler mi je ni prepovedala starejša sestra. Strašno jo je skrbelo, da jo bom s svojim čebljanjem in zvočnim iskanjem osramotila pred drugimi ljudmi. In če je nisem ubogala, me je prebunkala.

Potem sem se naučila, da so ta raziskovanja bolj samotne narave in sem vedno, preden sem šla prepevat arije v kopalnico, preverila, da ni nikogar blizu naše hiše, da je stanovanje prazno. Ali da res ni nikogar v javnem stranišču hotela v Bohinju, kjer sem v miru poskusila, kako visoko grem lahko z glasom. Zanimalo me je tudi, na katerem tonu poje šum vode, ko potegnem za straniščno školjko. Za raziskovanje višine svojega glasu me je dodatno spodbudila reklama za bonone Visoki C. Vedno sem po njej odhitela v svojo sobo in ugotavljala, kje pa je ta dan moj visoki C in ali ni morda za spoznanje višje kot včeraj. In potem je v sobo vstopila teta, ki je bila ravno na obisku, in rekla, če lahko utihnem, ker jo boli glava.

Bohinj je bil krasen kraj za prepevanje. Med drevesi je moje petje zapolnjeval veter, ki se je ujel v veje. Zjutraj so me že navsezgodaj vabili ptički in stekla sem na balkon, da sem se naučila njihove pesmi. Pa jezero, ki je poneslo zvok daleč na ono stran in enkrat se je v odgovor na moje petje vrnilo ploskanje gruče pohonnikov z druge strani jezera.

Na daljših pohodih nam je čas krajšala pesem o Urški in starem Gašperju, ki jo na koncu ustrelil s puško, ker se ni želela z njim poročiti. Tralala bum lala, bum lala. Le takrat sva prepevali z mamom skupaj. Drugače se z mojim petjem ni kaj dosti ukvarjala, ker je bilo tako naravno, da ves čas nekaj pojem, kadar ne jokam.

In tako sem zamudila vse tiste otroške pesmi, ki jih je tako vestno naučila peti mojo sestro Ajdo.

Pri njej petje ni prihajalo samo od sebe in jo je bilo petja treba učiti. In ko je vzgojiteljica v njenem vrtcu »fušala«, je začela »fušati« še Ajda. Pa so se spet vsi ukvarjali samo z njo in njenim petjem, od dedka, babice, mame ... Mene pa so pustili pri miru, ker sem tako ves čas prepevala ali pa jokala, čeprav ne z besedami, ker besedol nisem vedno poznala in sem si jih potem kar izmišljala. Ajda pa se je tako naučila ogromno pesmic. Še zdaj zna vse pesmice iz *Mehurčkov* Otona Župančiča na pamet.

Jaz sem do vseh teh otroških pesmi prišla kot odrasla oseba, kot lutkarica. Mama Eka se je namreč začudila, kako to, da današnji otroci, vključno z mano, ne poznajo več otroških ljudskih in ponarodelih pesmic. Pa si je izmislila lutkovne predstave z marionetnimi lutkami in kasneje lutkovno serijo za otroke Bisergora z BibaMico, ki je še danes na odru moja najboljša prijateljica. Želela je, da bi z lutkami prišla do čim več otrok in jim tako vrnila njihove pozabljene pesmi. In ker so Ekine lutke prepevale, sem bila med prvimi, ki sem jih želela animirati in jih napolniti s svojim glasom.

Ker sem bila še srednješolka, mi je sprva prepovedala, da bi sodelovala v njenih likovno-lutkovnih delavnicah. Moj boj in iskanje načinov, kako se lahko pridružim lutkam, je trajal kako leto ali dve. Mami sem se ponudila, da predstave posnamem na kamero, da jih bodo imeli v arhivu. In ko sem predstavo posnela, me je nagnala domov.

Moja babica Marija, plesna pedagoginja, je takrat Ekino lutkovno skupino učila plesati, da so s plesom prebudili lutke. Šla sem do nje in predlagala, da ji pomagam pri plesnem učenju. In tako sem se preko babičinih plesnih učnih ur pretihotapila do našega društva Kinetikon, do plesa, do likovnega jezika, lutk in do profesionalnega raziskovanja glasovne interpretacije. Plesne predstave z maskami in lutkami pa so bile moja odskočna deska za vse odrske vragolije, ki me vznemirjajo danes in v katerih se počutim doma.